

A SERDÜLŐKORI ALKOHOLFogyasztás és ennek kezelése – AHOGY A PEDAGÓGUSOK LÁTJÁK

Szabó Csilla Marianna

Gróf Széchenyi István Műszaki Szakközépiskola

Kulcsszavak: iskolai alkoholfogyasztás, prevenciók technikák vs. büntetés

A kutatás célja olyan serdülőkori devianciák bemutatása, melyek hatással vannak az egyénre és az egyén környezetére is. Ismert tény, hogy az egészségkárosító magatartásformák (dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás) éppen a serdülőkorban jelennek meg, illetve válnak intenzívvé a fiatalok életében, melynek okai többek között a kortárshatás és a környezeti stresszre adott maladaptív válasz. Jelen előadás a középiskolás korosztály alkoholfogyasztását, illetve a pedagógusoknak az iskolai rendezvényeken történő alkoholfogyasztásra adott reakcióit igyekszik bemutatni. Hipotézisünk, hogy a pedagógusok nem kezelik egységesen az iskolai alkoholfogyasztást. Úgy véljük továbbá, hogy nem kisebb az iskolai rendezvényen alkoholt fogyasztó tanulók aránya azokban az iskolákban, ahol szigorúan büntetik az alkoholfogyasztást; ám feltételezzük, hogy a jó tanár-diák viszony és a rendszeres egészségnevelő programok csökkentik az alkoholfogyasztás gyakoriságát.

A kérdőíves kutatást egy közepes nagyságú megyei jogú városban végeztük. Mintavételi eljárásunk a csoportos rétegzett mintavétel volt: a vizsgálatban kilenc középfokú iskolának (3 gimnázium, 4 szakközépiskola és 2 szakiskola) 489 tanulója és 153 pedagógusa vett részt. Az előadás a pedagógusok válaszai alapján mutatja be a problémát. A kutatást önkéntes anonim kérdőívvel végeztük; a kérdőívekből nyert adatokat az SPSS 18.0 statisztikai elemző programmal dolgoztuk fel.

Az adatok ismeretében beigazolódni látszik az a hipotézisünk, hogy az iskolai alkoholfogyasztás gyakorisága és a büntetés szigorúsága között nincs szignifikáns kapcsolat. Ma már sok pedagógus igyekszik prevenciók technikákat alkalmazni, míg többen rendszeresen ellenőrzik és büntetik a tanulókat, hogy elkerüljék az iskolai rendezvényen történő alkoholfogyasztást. A válaszok tartalmi szóródása azonban azt mutatja, hogy a pedagógusok között nincs megegyezés, hogy melyik stratégia a leghatékonyabb az alkoholfogyasztás megakadályozására. Sajnálatos módon sem a jó tanár-diák viszony, sem az egészségvédő programok zöme nem mutat szignifikáns összefüggést az alkoholfogyasztás prevalenciájával.

Az alkohol sok esetben a szülőktől való függetlenedés, a növekvő autonómia jelképe. Számos országban a kutatók a fiatalok közötti tipikus jelenségként írják le az úgynevezett „nagy ivászatot” (binge drinking), amely ugyan nem közvetlenül kapcsolódik az iskolához, de kihat az iskolai teljesítményre. A prevenciók programoknak tehát nagy jelentősége van ebben az életkorban, már csak azért is, mert a kamaszok attitűdje még alakítható stádiumban van. Ezért terveink között szerepel, hogy – a kutatási eredmények teljes ismeretében – a kutatásban részt vevő iskolák rendelkezésére bocsátjuk a pedagógusok és a tanulók által hatékonynak tartott megoldási módokat és prevenciók technikákat.